

2. Dowód z opinii biegłego w postępowaniu cywilny – rola biegłego, a wykroczenie biegłego poza swoją rolę procesową (na stronie: <https://www.rekompensujemy.pl/baza-wiedzy>)

W postępowaniu cywilny z udziałem biegłych czasami zdarza się, że biegli w swojej opinii wykraczają poza przyznaną im rolę procesową; oto o czym należy pamiętać w takich sytuacjach:

Przepis art. 278 KPC normuje warunki dopuszczalności dowodu z opinii biegłego, uzależniając jego przeprowadzenie od zaistnienia potrzeby wyjaśnienia spornych faktów z zastosowaniem wiadomości specjalnych. (...) Opinia biegłego ma na celu ułatwienie sądowi rozeznania i zrozumienia danej dziedziny, a tym samym właściwą ocenę faktów. Biegli nie komunikują sądowi swoich spostrzeżeń w zakresie okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, ale wypowiadają o tych faktach opinie, wyprowadzone w oparciu o swoje wiadomości specjalne i doświadczenie zawodowe.

(Art. 278 KPC red. Marszałkowska-Krześ 2018, wyd. 21, Legalis)

Opinia biegłego ma na celu ułatwienie sądowi oceny zebranego materiału, gdy potrzebne są do tego wiadomości specjalne. Nie może ona być natomiast sama jako taka źródłem materiału faktycznego sprawy ani tym bardziej stanowić podstawy ustalenia okoliczności będących przedmiotem oceny biegłego.

(Art. 278 KPC red. Marszałkowska-Krześ 2018, wyd. 21, Legalis)

Odmierna jest funkcja, jaką ustawodawca przewidział dla świadka i biegłego w postępowaniu dowodowym. Zadanie świadka ogranicza się do komunikowania poczynionych przez niego spostrzeżeń o faktach, biegły z kolei fakty te ma ocenić. W szczególności rolą biegłego nie jest dokonywanie samodzielnych ustaleń faktycznych istotnych dla zastosowania określonej normy prawnej (wyr. SN z 29.6.2010 r., III CSK 255/09, Legalis), ani rozstrzyganie zagadnień prawnych (wyr. SN z 7.4.2010 r., II PK 300/09, Legalis; wyr. SN z 27.5.2010 r., II PK 359/09, Legalis).

Tym bardziej, nie jest rolą biegłego, wcielać się w rolę procesową strona, ani Sądu.

Należy podkreślić, że przedmiotem wypowiedzi biegłego nie jest przedstawienie faktów, lecz ich ocena na podstawie posiadanej wiedzy fachowej. Dowód z opinii biegłego nie podlega zatem weryfikacji jak dowód na stwierdzenie faktów w oparciu o kryterium prawdy i fałszu. Z punktu widzenia przydatności opinii biegłego jako podstawy rozstrzygnięcia, ważny jest stopień jej kategoryczności.

(Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22-07-1998 r., sygn. II CKN 831/97)

Dopuszczenie dowodu z opinii biegłego uzasadnione będzie jedynie wówczas, gdy wyjaśnienia wymagają fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, o spornym charakterze. Fakty przyznane lub uznane za przyznane nie wymagają dowodu (art. 229 i 230 KPC). Ustawodawca nie przewiduje odstępstwa od powyższej reguły na rzecz określonych środków dowodowych, co

oznacza, że fakty niesporne nie wymagają jakiegokolwiek dowodzenia, w tym również ich wyjaśnienia przez biegłego.

(Art. 278 KPC red. Marszałkowska-Krześ 2018, wyd. 21, Legalis)

Potrzeba powołania biegłego zachodzi tylko w tych przypadkach, które wymagają fachowego zaopiniowania. Jeżeli w sprawie chodzi jedynie o uzyskanie specjalnych informacji o faktach, bez ich dodatkowej oceny, to można to osiągnąć za pomocą innych środków dowodowych.

(Art. 278 KPC red. Marszałkowska-Krześ 2018, wyd. 21, Legalis)

W sytuacji, w której sporny fakt wymaga jedynie stwierdzenia lub nawet osądu, który jednak może być wyrażony przez każdą przeciętnie inteligentną osobę bez specjalistycznego wykształcenia, wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego nie powinien być uwzględniony (zob. J. Turek, Glosa do wyroku NSA w Warszawie z 20.8.1998 r., II SA 992/98, PS 2000, Nr 2, s. 148).

Tomasz Błaszczak
radca prawny